

[Bjerre.]

Reglerne om, når fængsling kan finde sted, findes i retsplejelovens § 780. Herefter kan i det væsentlige kun fængsles personer, der sigtes for en forbrydelse, som skønnes at kunne medføre højere straf end bøde eller hæfte, og det derhos drejer sig om personer uden fast opholdssted, eller når sagen er en såkaldt statsadvokatsag, og der enten er grund til at antage, at den sigtede vil flygte eller skjule sig, eller at han vil gentage eller fortsætte forbrydelsen, fjerne spor eller påvirke vidner, eller når det — den såkaldte *lex Fannerup* — på grund af forbrydelsens grovhed og de forholdsregler, der skal træffes mod den pågældende, kan skønnes nødvendigt, at han fængsles.

Disse fængslingsregler blev dels ikke benyttet i de mange landsforræderisager, dels ikke i de på grund af krigsforholdene opståede mange politisager, hvor statsadvokatreglen blev indført. Dette forhold har efter min formening medført, at der er gået en vis inflation i begrebet fængsling. Da nu landsforræderisagerne kan lades ude af betragtning, og da de samfundshensyn, der medførte udvidelse til de mange politisager, formentlig ikke mere har samme vægt som tidligere, mener jeg, man bør søge at begrænse fængslingernes antal til det allermost nødvendige. Det må vel også erkendes, at der navnlig i mange af disse politisager har fundet fængslinger sted, som senere har vist sig at være forhastede.

I den seneste tid er der fremsat nogle fængslingsbegæring, særlig i hovedstaden og dens omegn, der har givet anledning til en vis debat i pressen, blandt forsvarere og andre, der har med retsplejens udøvelse at gøre, og jeg har derfor følt det som en samvittighedssag både som anklager og som rigsdagsmand at stille dette spørgsmål netop for at undgå, at der dannes sig urigtige forestillinger i presse og befolkning til skade for vor retsplejes høje standard.

Som retsplejelovens § 780 er formet, er den og må den selvsagt også være meget elastisk, men jeg tror, at tiden nu er inde til, at vi alle overvejer, om man ikke bør søge spørgsmålet om fængsling afgjort under hensyn til, om det kan forsvares at undlade fængsling, og ikke under hensyn til, om man efter de gældende regler kan opnå en fængsling. Det er ganske givet, at dette standpunkt er det solideste, men det forudsætter også, at både presse og befolkning ikke misforstår en eller anden situation og angriber politiet for manglende indsats, fordi det undlader anvendelse af varetægtsfængsel, idet det må erindres, at det bagefter er meget vanske-

ligt at afvaske dette, at „manden har da siddet“. Fængslingsreglerne er jo netop givet af hensyn til den enkelte samfundsborger og ikke for politiets større eller mindre bekvemligheds skyld.

Hvis man kan tro pressens referater, synes der også at være anledning til at advare visse unge, ivrige og i reglen dygtige anklagere og kriminalpolitifolk mod at give for meget indtryk af, at de søger at nå et eller andet bestemt resultat, og der var måske også anledning for deres overordnede til at indskærpe reglen i retsplejelovens § 711 om, at anklagemyndigheden ikke alene har een enkelt opgave — i modsætning til forsvareren —, den opgave at få skyldige straffet, men også, hvad der sommetider glemmes, også af offentligheden, at drage omsorg for, at uskyldige går fri.

Justitsministeren (Busch-Jensen): Jeg vil gerne sige, at jeg har i hvert fald ikke misforstået den tanke, som ligger bag målet. Jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Bjerre i, at det spørgsmål, som han har rejst, er betydningsfuldt, og jeg er også meget glad ved, at det er blevet rejst og rejst nu. Det ligger også mig alvorligt på sinde, at der ikke sker, jeg vil ikke engang sige noget misbrug af mulighederne for at anvende varetægtsfængsel, men at varetægtsfængsel ikke anvendes udover det strengt nødvendige.

Men det ærede medlem hr. Bjerre vil vel også give mig ret i, at spørgsmålet om begrænsning af varetægtsfængsling ikke er så ligetil. Det er jo ikke gjort med en indskærpelse af retsplejelovens bestemmelser. Spørgsmålet om, hvorvidt fængsling skal ske, og hvor længe den skal strækkes ud, er et spørgsmål, som hører under dommeren, og det er efter forfatningen dommeren, som har ansvaret for, at lovens regler om varetægtsfængsel anvendes rigtigt, anvendes fornuftigt. Og det er heller ikke gjort med, at man pålægger anklagemyndigheden at vise tilbageholdenhed, når det drejer sig om at begære fængsling. Men jeg er glad ved at kunne sige, at det spørgsmål, som det ærede medlem hr. Bjerre nu har rejst, ikke først er kommet ind i mine overvejelser på denne foranledning.

Justitsministeriet har gennem lang tid fulgt dette problem med opmærksomhed og får med mellemrum indberetninger og redegørelser fra anklagemyndigheden, og jeg ved også, at man indenfor anklagemyndigheden allerede for nogen tid siden har taget spørgsmålet op. I efteråret 1948 blev der ved justitsministeriets medvirken